

Szakmai életút

Név: Farkas Réka

Születési év: 1980

Szakterület: rajz- és vizuális kultúra tanár, textiltervező iparművész, design menedzser

Végzettségek, képesítések:

2023 – EKKE: Rajz- és vizuális kultúra tanár (MA)

2015 – Pedagógiai asszisztens és családsegítő (OKJ)

1999–2005 – Magyar Iparművészeti Egyetem / MOME: textiltervezés, bőrdíszműves iparművészet, design menedzsment

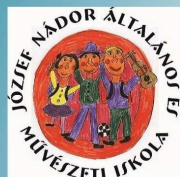
1994–1998 – Győri Balett Kísérleti Művészeti Szakközépiskola: textil szak

A Hagyományok Háza akkreditált képzései (tojásfestés, mézeskalács, Mintakincstár, bőrműves technikák)

Szakmai utam sok szálon fonódik össze a művészettel, a hagyományos mesterségekkel, a kreatív pedagógiával és a közösségi művelődéssel. Gyermekkoromat a Bakony alján, egy kis faluban töltöttem, ahol belém ivódott a természet szeretete, tisztelete. Ezek a korai élmények máig meghatározzák tanári szemléletemet: a lassú, figyelmes alkotás értékét, a természet szeretetét és a kézzel való létrehozás örömét helyezem a tanulási folyamat középpontjába.

Szakmai identitásom jelentős lépcsője a Magyar Iparművészeti Egyetem (mai MOME) volt, ahol a design, mint a tervezés lépéseinek logikáját és a vizuális gondolkodást, kifejezőmódot és tárgyalást tanultam meg. Később, még jóval a tanári diploma megszerzése előtt, egyre több gyerekfoglalkozást vezettem, majd au-pairként külföldön is kipróbálhattam, hogyan tudnak a legegyszerűbb alapanyagok is kreatív tevékenységgé válni. Ekkor tapasztaltam meg azt, hogy a nyílt végű feladatok, a szabad választás és a rugalmas, támogató jelenlét többet adnak a gyerekeknek, mint a kész minták másolása.

2012-től saját gyermekeim kreativitásának fejlesztése céljából indítottam egy blogot, ahol foglalkozások lépéseit és ötleteit osztottam meg és megosztottam híreket és leírásokat a családi

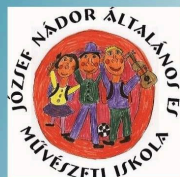
programokon, múzeumi és rendezvényes kreatív foglalkozásaimról Ezek a helyzetek során megtapasztaltam, hogyan lehet egy foglalkozást úgy felépíteni, hogy különböző életkorú, eltérő tempójú és sokszínű gyerekek és felnőttek egyszerre tudjanak benne részt venni. A spontaneitás, a helyzetfelismerés, a differenciálás és a folyamatos instrukcióváltás mindennapi gyakorlattá vált számomra. A Mesemúzeumban 13 éve tartok kreatív foglalkozásokat. A módszerem sokáig a gyakorlati munkán és a tevékenykedtetésen alapult, nem annyira frontális, inkább facilitátor szerepet töltöttem be. Segített, hogy a Mesemúzeum rendszeres foglalkozásait ki kellett dolgoznom témák szerint. Így alakultak ki a mai rendszeres foglalkozásaim: pl. hangszerkészítés, kalózos, kincskereső foglalkozás, unikornisok és sárkányok, füzetcsomagolás foglalkozás stb.¹

Pályám egyik legmeghatározóbb korszaka a Hagyományok Házában eltöltött tíz év volt, ahol a Magyar Népi Iparművészeti Múzeum Nyitott Műhelyének vezetőjeként beleláttam a népi mesterségek világába. Nap mint nap dolgozhattam olyan mesterekkel, akiknek tudása és alázata példaértékű volt számomra. A foglalkozások, táborok és bemutatók során megtanultam, hogyan lehet a hagyományt a mai gyerekekhez közel vinni, hogyan lehet egy tárgyon keresztül tantárgyi kapcsolatokat találni a történelemmel, technikával, környezetismerettel és vizuális kultúrával. Kollégáimtól olyan gyakorlatokat tanultam, amikkel izgalmasabbá, interaktívvá vált a foglalkozás, mint pl. képrészlet alapján keresd meg a tárgyat (figyelem, koncentráció, megfigyelés), találós kérdésekből “mond meg melyik tárgyra gondolkodok”, “állj amellé a tárgy mellé, ami tetszik neked” (bevonódás). Az itt szerzett múzeumpedagógiai rutin nagyban formálta módszertani gondolkodásomat: megtanultam kérdezni, fókuszálni, bevonni, és a tárgyak világán keresztül gondolkodásra készíteni.² A börművességet foglalkozásokon népszerűsítem. Jelen vagyok a Mesterségek Ünnepe, a Táncház Találkozó, voltam már ilyen témában pályaaorientációs napon más iskolákban, felnőtteknek is több foglalkozást tartottam, részt veszek foglalkozásaimmal az Eleven Ősz, és Eleven Tavasz rendezvényeken.

A Tomimeus Erasmus plusz programban való részvétel különösen sokat adott a pedagógiai kompetenciáimhoz. A gyengénlátó és nagyothalló gyerekekkel folytatott közös munkák során tudatosan, gyakorlati foglalkozásokon keresztül tanultam az érzékenyítés, az inkluzív szemlélet, az egyszerűsítés és az adaptáció eszközeit. Az öt országos együttműködés során külföldi példák, jógyakorlatok és hospitálások segítettek abban, hogy a tevékenységekhez olyan módszertani eszköztárat alakítsak ki, amely valóban

¹ <https://farkasreka888l.wixsite.com/creativecub/post/manage-your-blog-from-your-live-site>

² <https://rekasasahu.wixsite.com/rekawolf>

figyelembe veszi a tanulók eltérő szükségleteit. A program célja a tipikus és atipikus gyerekek integrálása volt, ezzel kapcsolatban több kísérleti foglalkozást vezettünk le, így e területen is tapasztalatokat szereztem.³⁴⁵

A 2022-es munkahelyváltásom új irányt adott a munkámnak. A Csokonai Nonprofit Kft.-nél egy biokertészettel foglalkozó kollega kapcsán a környezetvédelem, a fenntarthatóság és a természetművészet került közelebb hozzám, ami jól kapcsolódott korábbi tapasztalataimhoz. A Down Alapítvány foglalkoztatottjaival végzett művészeti foglalkozások során megtapasztalhattam a türelmes, apró lépésekben történő oktatást, amelyben a szavak pontossága, a vizuális segítségek és az előkészített alapok meghatározó szerepet kapnak.⁶ Egy általam megírt és megnyert pályázatban (Kortalan Kapcsolódások) kísérletezhettünk a generációk közötti tudásátadás módjaival is.⁷ Nonformális tanulás témájában a konferenciaszervezést is gyakorlom.⁸

A rajz- és vizuáliskultúra tanári diploma megszerzése során az Eszterházy Károly Egyetemen rendszerre szerveződött bennem a gyakorlati tudás, amelyet addig ösztönösen, tapasztalatból használtam. Az egyetemi képzésen fejlődött az óraépítés, az értékelés, a szaknyelvhasználat és a reflektív gondolkodás képessége. Megtanultam a 45 perces tanórák időkeretének optimális kihasználását, és azt, hogyan tudok egy-egy képzőművészeti jelenséget a gyerekek nyelvére fordítani. Sikerült egy-egy alkotás fő mondanivalóját megragadni és a gyerekek számára is érthetővé tenni. (Pl. Csendéletek szimbolikája- az életről való szemlélődés fontossága, impresszionizmus-fény-árnyék játékok, mozaikok-stop-motion videó készítés, szomorúság témaköre- találd ki miért lehet szomorú a képen lévő alak, tervezzünk hozzá megoldást!

2023-tól az Ürömi Művészeti Iskolában már textil szakos művésztanárként dolgozom, ahol a hosszú távú fejlesztési és az évről évre épülő szakmai út tervezését és kivitelezését gyakorlom. Itt szembesültem azzal, hogy a varrás, a csomókötés és a kézműves alapkészségek egyre kevésbé természetesek a gyerekek számára. Pedagógiai feladatombnak tartom, hogy ezeket a készségeket újra tanítsam, és olyan alkotási

³ [ToMiMEUs – Towards a Multisensory and Inclusive Museum for Individuals with Sensory Disabilities](#)

⁴ [Intellectual Output 3 Training material](#),

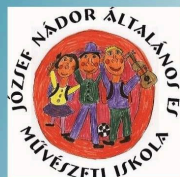
[chrome-extension://efaidnbmninnibpcapcglclefindmkaj/https://hagyomanyokhaza.hu/sites/default/files/2023-05/6.%20szellemi%20term%C3%A9k%20-%20j%C3%B3%20gyakorlatok.pdf](#)

⁵ <https://hagyomanyokhaza.hu/hu/node/6625>, a mézeskalácsos szekrényt én terveztem és valósítottam meg. Itt érzékekre ható, illatú, tapogató, stb. játékok vannak.

⁶ Klímajátékok címmel foglalkozássorozatot alakítottunk ki: <https://esemenyek.csokonai15.hu/esemeny/?e=klima-megoldasok-1>

⁷ [Szakmai összegzés a "Kortalan kapcsolódások" programsorozathoz - Google Dokumentumok](#)

⁸ <https://csokonai15.hu/a-padokon-tul-alternativ-tanulasi-formak-europai-perspektivaban/>

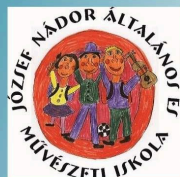

helyzeteket teremtsék, ahol a kitartás, a figyelem és a felelősségvállalás személyes élménnyé válik a tanulók számára. Sok minden eszembe jut alapfokú művészeti iskolában tanító textiles tanárként, amikor a gyerekek kérdezzék mire jó, ha tudnak varrni, vagy szőni, fonni. Az első amire rájöttem, hogy a tő a legjobb tanítómester: ha nem figyelsz oda, megszűrod a kezed. (ha az életben nem figyelsz oda, nagyobb bajod is lehet). Van olyan, hogy sokat dolgozunk valamin, de valahol elrontjuk, és vissza kell bontani. Mindkét folyamat fáradtságos, és rossz érzés, amit felépítettünk, azt le kell bontanunk. Hogy viseljük el ezt, ha az életben is ez történik? Hogyan viseljük a kudarcot? Bőrözésnél minden alkalommal felhívom a figyelmet, ha a bőrbe beleszúrunk, akkor az a lyuk akkor is ott marad, ha "elszúrtuk". Figyelem, koncentráció és összpontosítás...és ha elszúrtuk, hogyan tudjuk kreatívan javítani? (szülehetnek-e a hibákból jobb dolgok?) A hímzésnél, szövésnél sokszor szenved a mai gyermek, hogy sokáig tart...az életben is van ilyen ugye? Néha hosszan és kitartóan kell dolgoznunk, amíg valami értékes születik.

A tanári pályám során az alábbi akkreditált képzéseket végeztem: **mintakINCStár – népművészeti anyanyelv (7,5 óra)**⁹ A képzés során megismertem a magyar népművészet motívumkincsét és annak pedagógiai alkalmazási lehetőségeit. **TeachUP 2 – kollaboratív tanulás és kreatív gondolkodás fejlesztése (30 óra)**. A továbbképzésen korszerű kollaboratív tanulási és kreatív gondolkodást fejlesztő módszereket sajátítottam el. A program erősítette tanulásszervezési, differenciálási és kooperatív munkát támogató pedagógiai kompetenciáimat. A **Tanulási Zóna – online élménypedagógiai alapképzés (60 óra)** A 60 órás élménypedagógiai képzés keretében olyan élményalapú gyakorlatorientált módszereket tanultam, amelyek a tanulói aktivitást, problémamegoldást és közösségi együttműködést fejlesztik. **Komplex tehetségtámogatás az iskolában (30 óra)** A Nemzeti Tehetség Központ által szervezett képzés során megismertem a tehetségazonosítás, tehetségfejlesztés és differenciált tanulásszervezés korszerű pedagógiai módszereit.

Munkám során igyekszem összekapcsolni rendezvényszervezői és művésztanári feladataimat. Ennek részeként meghívtam a nagynyarándi kékfestő műhely mesterét, Sárdi Jánost, aki mesélt a kékfestésről, bemutatta száz éves nyomódúcait és kész textileit, ami nagy érdeklődést váltott ki a tanulókból. A foglalkozást rajzos feldolgozás követte, ahol a gyerekek a számukra legkedvesebb mintát rajzolták le. Másik projektként a „Légy te is őrangyal” program keretében szülőket és gyerekeket vontam be egy közös varrási alkalomba, ahol rászoruló családok számára készítettünk hátizsákokat, erősítve a közösségi felelősségvállalást és az együttműködést.

⁹ https://www.facebook.com/mintakincstar/?locale=hu_HU

Pedagógiai hitvallásom középpontjában a kreativitás kibontakoztatása, a személyes megoldások támogatása és a természet szeretetének megmutatása áll. Munkámat a diákközpontú szemlélet, az empátia, az értékteremtés és a folyamatos szakmai megújulás igénye vezeti.

A jövőben szeretném tovább erősíteni az SNI és BTMN tanulók támogatásához szükséges kompetenciáimat, valamint célom a művészetterápiás módszerek megismerése és beépítése a gyakorlatba. Úgy érzem, hogy pedagógiai utam legfontosabb eleme a sokféle tapasztalat összeérése: népművészet, tervezői gondolkodás, múzeumpedagógia és a kreatív tevékenykedtetés.¹⁰

¹⁰ Jelenleg ennek az Erasmus programnak vagyok a szakmai koordinátora:
<https://esemenyek.csokonai15.hu/esemeny/?e=kozosen-a-kozossegekert>